

VALSTYBĖS GARANTUOJAMA TEISINĖ PAGALBA NUKENTĖJUSIAJAM NUO PADARYTO NUSIKALTIMO

**Smurtiniais nusikaltimais
padarytos žalos kompensavimas**

**KREIPKIS IR GAUK NEMOKAMĄ TEISINĘ
PAGALBĄ BEI NUSIKALTIMU PADARYTOS
ŽALOS ATLYGINIMĄ**

Valstybės garantuojama teisinė pagalba, kurią finansuoja valstybė, susideda iš Pirminės teisinės pagalbos ir Antrinės teisinės pagalbos.

PIRMINĖ TEISINĖ PAGALBA

- Teisinė informacija ir konsultacijos;
- Dokumentų, skirtų valstybės ir savivaldybių institucijoms, rengimas;
- Pagalba, kaip spręsti ginčą ne teismo tvarka ir taikos sutarties parengimas;

Kiekvienas asmuo gali gauti nemokamą vienos valandos konsultaciją jam rūpimu teisiniu klausimu.

KUR KREIPTIS?

Dėl pirminės teisinės pagalbos kreiptis į savivaldybę pagal asmens deklaruotą arba faktinę gyvenamąją vietą.

Kontaktus galite rasti:

- Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos interneto svetainėje adresu <https://vgtpt.lrv.lt/>
- Informacinėje teisinių paslaugų sistemoje TEISIS adresu <https://www.teisis.lt>
- Savivaldybių interneto svetainėse
- Teiraukitės savivaldybės priimamajame.

VGTPPT

TEISIS
Teisinė pagalba ir mediacija

ANTRINĖ TEISINĖ PAGALBA

- Procesinių dokumentų rengimas;
- Advokato gynyba arba atstovavimas bylose, įskaitant vykdymo procesą;
- Atstovavimas išankstinio ginčo sprendimo ne teisme atveju, jeigu tokią tvarką nustato įstatymai ar teismo sprendimas;
- Atleidimas nuo advokato, proceso ir kitų bylinėjimosi išlaidų mokėjimo;
- Neteisminės, teisminės ir privalomosios mediacijos paslaugos.

Nukentėjusiesiems pageidaujantiems gauti nusikaltimu padarytos žalos atlyginimą, antrinė teisinė pagalba teikiama, neatsižvelgiant į asmens (šeimos) turtą ir asmens pajamas.

Jeigu prašoma atstovavimo ne tik žalos atlyginimo klausimu, antrinė teisinė pagalba teikiama bendra tvarka.

Siekiant gauti antrinę teisinę pagalbą prašymą reikia pateikti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai.

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba priima prašymus ir dėl nusikaltimu padarytos žalos atlyginimo bei surinkus reikiamus dokumentus, persiunčia juos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai.

ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMO TVARKA

Kokius dokumentus reikia pateikti?

- Nustatytos formos prašymą (padeda užpildyti pirminės teisinės pagalbos specialistai);
- Dokumentus, pagrindžiančius reikalavimą;
- Dokumentus, įrodančius teisę gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, kuriais asmuo pripažįstamas nukentėjusiuoju dėl padaryto nusikaltimo. Galimi dokumentai:
 - ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimas;
 - prokuroro nutarimas;
 - teismo nutartis;
 - teismo nuosprendis.

Per kiek laiko priimamas sprendimas?

Tarnybos sprendimas teikti ar neteikti antrinę teisinę pagalbą priimamas iš karto. Jei nėra galimybės - per 7 darbo dienas nuo kreipimosi ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos.

Kaip parenkamas advokatas?

- Galima pasirinkti advokatą iš Tarnybos pateikto sąrašo.
- Galima pasirinkti bet kurį kitą norimą advokatą, jeigu advokatas raštu sutinka atstovauti konkrečioje byloje.
- Jeigu nepasirenkamas advokatas, Tarnyba parinks jį iš turimo sąrašo.
- Gavus sprendimą reikia susisiekti su paskirtu advokatu.

KAS YRA SMURTINIAI NUSIKALTIMAI?

Smurtiniai nusikaltimai – apysunkiai, sunkūs ar labai sunkūs nusikaltimai kuriais buvo tyčia:

- Atimta žmogaus gyvybė;
- Sunkiai ar nesunkiai sutrikdyta jo sveikata;
- Nusikaltimas žmogaus laisvei, seksualinio apsisprendimo laisvei ar neliečiamumui.

Smurtiniais nusikaltimais nelaikomi:

- Nusikalstama veika, kuria žmogui buvo sukeltas fizinis skausmas;
- Nusikalstama veika, kuria žmogus buvo nežymiai sužalotas;
- Kita nusikalstama veika, kuria žmogus buvo trumpam susargdintas.

SMURTINIŲ NUSIKALTIMŲ PADARYTOS ŽALOS KOMPENSAVIMAS

Smurtinių nusikaltimų padarytą žalą kompensuoja valstybė. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba priima prašymus, padeda surinkti reikiamus dokumentus ir persiunčia juos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai. Padaryta žala kompensuojama Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos sprendimu.

Žala nekompensuojama, jeigu:

- Nukentėjusiojo atžvilgiu yra pradėtas asmens baudžiamasis persekiojimas dėl smurtinio nusikaltimo padarymo;
- Nukentėjęs turi neišnykusį teistumą už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą;
- Nukentėjusiam asmeniui taikomi įpareigojimai pagal Organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymą.
- Asmuo piktnaudžiauja teise į smurtinio nusikaltimo padarytos žalos kompensavimą avansu.

Žala kompensuojama:

- Kai yra teismo sprendimas;
- Avansu – kai vyksta baudžiamasis procesas dėl smurtinio nusikaltimo; arba baudžiamasis procesas yra nutrauktas.

Kas gali kreiptis žalos atlyginimo avansu?

- Nukentėjęs asmuo;
- Nukentėjusių asmenų, kurių gyvybė buvo atimta smurtiniais nusikaltimais, sutuoktiniai, vaikai, įvaikiai, tėvai ir išlaikytiniai.

Kas gali kreiptis žalos atlyginimo esant teismo sprendimui?

- Nukentėję asmenys, kuriems teismas priteisė smurtinio nusikaltimo padarytą turtinę ir (ar) neturtinę žalą arba patvirtino sutartį dėl šios žalos atlyginimo ar pašalinimo.

BENDRA ŽALOS KOMPENSAVIMO TVARKA

Bendra tvarka žala kompensuojama, jeigu yra visos šios sąlygos:

- Sprendimu nustatyta, kad buvo padarytas smurtinis nusikaltimas;
- Smurtinis nusikaltimas padarytas Lietuvos Respublikos teritorijoje arba laive ar orlaivyje su Lietuvos valstybės vėliava ar skiriamaisiais ženklais;
- Žala neatlyginta;
- Prašymas pateiktas ne vėliau kaip per 10 metų nuo sprendimo įsiteisėjimo;
- Nėra kitų žalos nekompensavimo sąlygų.

Kompensuojama turtinė žala iki:

- 100 BSI, jeigu atimta žmogaus gyvybė;
- 80 BSI, jeigu sunkiai sutrikdyta žmogaus sveikata;
- 60 BSI, jeigu padarytas kitas smurtinis nusikaltimas.

Kompensuojama neturtinė žala iki:

- 120 BSI, jeigu atimta žmogaus gyvybė;
- 100 BSI, jeigu sunkiai sutrikdyta žmogaus sveikata;
- 80 BSI, jeigu padarytas kitas smurtinis nusikaltimas.

ŽALOS KOMPENSAVIMAS AVANSU

Avansu žala kompensuojama, jeigu yra visos šios sąlygos:

- Bylos nagrinėjimo procesas vyksta daugiau kaip 3 metai, kuriame asmuo yra pripažintas civiliniu ieškovu arba byloje nebuvo išspręstas žalos atlyginimo klausimas;
- Nusikaltimas padarytas Lietuvos Respublikos teritorijoje arba laive ar orlaivyje su Lietuvos valstybės vėliava ar skiriamaisiais ženklais;
- Žala neatlyginta;
- Nėra kitų žalos nekompensavimo sąlygų.

BSI - bazinė socialinė išmoka (jos dydis gali būti kintantis).

Avansu kompensuojama turtinė žala:

- Su sveikatos grąžinimu susijusios išlaidos (gydymo, papildomo maitinimo, vaistų įsigijimo, protezavimo, sužaloto asmens priežiūros, specialių transporto priemonių įsigijimo, sužaloto asmens perkvalifikavimo išlaidos ir kitos sveikatai grąžinti būtinos išlaidos);
- 12 BSI neviršijančios laidojimo išlaidos, jeigu smurtiniu nusikaltimu buvo atimta žmogaus gyvybė;
- Negautos pajamos, kurias gavo ar turėjo teisę gauti išlaikytiniai mirusiajam esant gyvam, jeigu smurtiniu nusikaltimu buvo atimta žmogaus gyvybė.

Avansu kompensuojama neturtinė žala:

- 600 BSI, jeigu atimta žmogaus gyvybė;
- 500 BSI, jeigu sunkiai sutrikdyta žmogaus sveikata;
- 40 BSI, jeigu padarytas kitas smurtinis nusikaltimas.

KUR PRIIMAMI DOKUMENTAI?

VILNIAUS SKYRIUS:

Odminių g. 3, 01122 Vilnius
Tel. 8 700 00 211
teisinepagalba@vgtpt.lt

KAUNO SKYRIUS:

Kęstučio g. 21, 44320, Kaunas
Tel. 8 700 00 177
kaunoskyrius@vgtpt.lt

KLAIPĖDOS SKYRIUS:

Vilties g. 10, 92231, Klaipėda
Tel. 8 700 00 191
klaipedoskyrius@vgtpt.lt

ŠIAULIŲ SKYRIUS:

Vasario 16-osios g. 49, 76296, Šiauliai
Tel. 8 700 00 214
siauliuskyrius@vgtpt.lt